

Διακοίνωσις του Έλληνος Πρωθυπουργού Ι. Μεταξά πρός την Βρεταννικήν Κυβέρνησιν

(Το κείμενο της 18ης Ιανουαρίου 1941 αποτελεί το τελευταίο που έγραψε εν ζωή. Υπάρχει αυτούσιο στο foreign Office όπως απευθυνόταν στους Άγγλους Συμμάχους ως απάντηση στις αιτήσεις τους να φέρουν στρατό στην Ελλάδα , αιτήσεις που είχαν διατυπωθεί στις συναντήσεις που είχαν πραγματοποιηθεί στις [14,15 και 17 Ιανουαρίου. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ IV σελ.558,559,560,561](#))

"Είμεθα αποφασισμένοι να αντιμετωπίσωμεν καθ' οιονδήποτε τρόπον και με οιασδήποτε θυσίας ενδεχομένην γερμανικήν επίθεσιν, αλλ' ουδόλως επιθυμούμεν να την παροκαλέσωμεν, εκτός εάν η Μεγάλη Βρεττανία θα ηδύνατο να μας παράσχη εις Μακεδονίαν την απαιτούμενην βοήθειαν. Εξεθέσαμεν δια μακρών εις τον στρατηγόν Ουέιβελ ποια θα έπρεπε να είναι η έκτασις της βοήθείας αυτής. Η προσφερομένη βοήθεια (24 πυροβόλα εκστρατείας, 12 βαρέα πυροβόλα, περί τα 40 αντιαεροπορικά πυροβόλα, 24 αντιαρματικά πυροβόλα και 65 άρματα μεσαία και ελαφρά) είναι απολύτως ανεπαρκής, ασχέτως και της πλήρους απουσίας δυνάμεων πεζικού. Συνεπώς, ενώ η μεταφορά της δυνάμεως ταύτης εις Μακεδονίαν θα αποτελέει πρόκλησιν, η οποία θα επέφερε την άμεσον επίθεσιν εναντίον μας των Γερμανών και πιθανώς και των Βουλγάρων, η ανεπάρκεια της δυνάμεως αυτής θα καθίστα ασφαλή την αποτυχίαν της αντιστάσεώς μας.

Επί πλέον, μας εδηλώθη κατηγορηματικώς ότι η Γιουγκοσλαυΐα, διατεθειμένη σήμερον να αμυνθή κατά ενδεχομένης διαβάσεως του γερμανικού στρατού δια του εδάφους της, θα απέσυρε την διαβεβαίωσιν ταύτην εις περίπτωσιν γερμανικής επιθέσεως προκαλουμένης υπό της αποστολής βρεττανικών στρατευμάτων εις Μακεδονίαν. Δια τους λόγους αυτούς, προτιμώμεν την λύσιν την οποίαν υπεδείξαμεν κατά τας συνομιλίας μας με τον στρατηγόν Ουέιβελ: να μελετήσωμεν από κοινού, ημείς δε οι Έλληνες και να πραγματοποιήσωμεν τας αναγκαίας προπαρασκευάς προς μεταφοράν βρεττανικών στρατευμάτων, κατά τρόπον μη επισύροντα την προσοχήν των Γερμανών, τουθ' όπερ είναι δυνατόν. Εξ άλλου, η μεταφορά της βρεττανικής ταύτης δυνάμεως προς την Μακεδονίαν δεν θα ελάμβανε χώραν παρά εάν τα γερμανικά στρατεύματα, διαβαίνονται τον Δούναβιν ή τα σύνορα της Δοβρουτσάς, εισήρχοντο εις Βουλγαρίαν. Ο κίνδυνος μιας εχθρικής προελάσεως τόσον ταχείας ώστε να ματαιώση την αγγλικήν βοήθειαν, θα ηδύνατο να αποφευχθή δια σοβαράς και επιμελούς προπαρασκευής της εκτελέσεως των μεταφορών, έλλειψει της οποίας ούτε ο στρατηγός Ουέιβελ ήτο εις θέσιν να γνωρίζη τον απαιτούμενον χρόνον δια την μεταφοράν των εν λόγω βρεττανικών δυνάμεων εις Μακεδονίαν.

Είναι αυτονόητον ότι η οργάνωσις της στρατηγικής ταύτης εφεδρείας και των μέσων μεταφοράς θα πρέπει να είναι τοιαύτη ώστε η αποστολή των εν λόγω δυνάμεων να δύναται να γίνη καθ' οιανδήποτε στιγμήν. Αύτη είναι, άλλως τε, και η έννοια της στρατηγικής εφεδρείας. Πάντως θα έδει να οργανωθή ισχυρά αεροπορική δύναμις, άνευ της οποίας η απόβασις εις τους μακεδονικούς λιμένας θα καθίστατο εις άκρον δυσχερής, αεροπορική δύναμις την οποίαν δεν διαθέτει επί του παρόντος ο στρατάρχης της αεροπορίας Λόγκμορ.

Είναι φανερόν ότι τα λεχθέντα δεν θεραπεύουν την ανεπάρκειαν της εν λόγω δυνάμεως, της αποσταλησομένης κατά την προμνησθείσαν στιγμήν. Δια τούτο, επισύρομεν όλως ιδιαιτέρως την προσοχήν της Βρεττανικής Κυβερνήσεως επί του γεγονότος ότι το πρόβλημα της Νοτιοανατολικής Ευρώπης δεν δύναται να αντιμετωπισθή διατ ων παρουσών εις Μέσην Ανατολήν δυνάμεων. Ημείς θα πράξωμεν μέχρι τέλους το καθήκον μας. Εις την Βρεττανικήν Κυβέρνησιν απόκειται να λάβη υπ' όψει τας υποδείξεις μας, υποδείξεις φίλων αφωσιωμένων και πιστών».

[Ημερολόγιο Ιωάννου Μεταξά, τόμος IV σελίδες 558, 559, 560, 561](#)

Ο Ιω. Μεταξάς Κυβερνήτης.

Μεταξάς

Τ Ο Π Ρ Ο Σ Ω Π Ι Κ Ο Τ Ο Υ
Η Μ Ε Ρ Ο Λ Ο Γ Ι Ο

* * * *

1933-1941

Η ΤΕΤΑΡΤΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
Ο ΠΟΛΕΜΟΣ 1940-1941

Επιμέλεια: ΦΑΙΔΩΝ ΒΡΑΝΑΣ

Ι Κ Α Ρ Ο Σ
1960

10 Ἰανουαρίου, Παρασκευή — 75ῃ ἡμέρα

Ἡ συνηθισμένη ζωή.— Παπάγος ἐπέστρεψε.— Νίκη Κλεισούρας.— Ἦταν ἀνάγκη.— Εἰδήσεις ὅτι τακτοποιεῖται ὁ ἐφοδιασμός.

11 Ἰανουαρίου, Σάββατον — 76ῃ ἡμέρα

Ἀπὸ Βουλγαρίαν εἰδήσεις ὅχι εὐχάριστοι. Οὐδεμία ἐλπίς ὅτι θ' ἀντισταθῇ εἰς Γερμανίαν. Γιουγκοσλαυῖα σιωπᾷ. Τουρκία δὲν παραδέχεται ὅτι ὑπάρχει κίνδυνος καὶ ἀπουσιάζει.— Παπάγος προτείνει προβιβασμὸν ἀποτάκτων.— Ἀγγλοὶ δὲν εἶναι πρόθυμοι νὰ μᾶς δώσουν πιστώσεις.— Ὡς καὶ μικρὸς Στρέϊτ φέρεται ὡς λέγουν δυσμενῶς εἰς τὸ μέτωπον.— Ἐκουράσθηκα.

12 Ἰανουαρίου, Κυριακή — 77ῃ ἡμέρα

Ἡμέρα ἀπελπισίας. Ὅλες οἱ εἰδήσεις διὰ τὴν στάσιν τῶν Βαλκανικῶν ἀπέναντι τῆς ἀπειλῆς τῆς Γερμανίας ἀπογοητευτικά.— Λίγο λίγο μικρὰ πράγματα διορθώνονται. Κανένας κλονισμὸς μέσα μου — ἀλλὰ λύπη μου μεγάλη! Ὅλα χάνονται — Θὰ πέσωμεν ἕως τὸν τελευταῖο.

Οὐέιβελ ἔρχεται Τρίτῃ—συγκατανεύει νὰ μὴ ἐπισκεφθῇ μέτωπο.— Ἐφθασε νηοπομπή με καμιὸν καὶ πολλὰ ὑλικά.— Εἴμαστε στὸ τέλος τῆς Ἑλλάδος;— Ἀμυδρὲς ἐλπίδες.— Καὶ μέσα εἰς ὅλα αὐτὰ ὁ Παπάγος καὶ τὸ περιβάλλον τοῦ ἐδημιούργησαν τὸ ἀποτακτικόν.

13 Ἰανουαρίου, Δευτέρα — 78ῃ ἡμέρα

Καλλιτερεῖε ἢ κατάστασις.— Πρῶτα λόγος Φίλωφ ἀπὸ τῆς νύκτα. Στὴν ἀρχὴ ἀλλαγμένος μέσον Vichy διὰ Νικολοῦδη, ἔπειτα νύκτα διὰ Πιπινέλη¹. Ἐπειτα πρῶτ' διὰ τῶν ἐφημερίδων. Μία κάποια ἐξασφάλισις.— Ἐπειτα Γιουγκοσλαῦος: κάποια καθυσύχασις.— Ἐπειτα Τοῦρκοι κάτι περισσότερον.— Γερμανοὶ ἐσταμάτησαν. Πρὸς τὸ παρόν.— Ἀτύχημα Ἀγγλικῶν στόλου πλησίον Μάλτας ἀπὸ Γερμανικὰ στούκας.— Ἀφίξεις νηοπομπῆς.— Ἀφίξεις Οὐέιβελ ἀπόγευμα καὶ πρώτη συνάντησις βράδυ. Ἐκθέτω κατάστασιν.

14 Ἰανουαρίου, Τρίτη — 79ῃ ἡμέρα

Συνάντησις Οὐέιβελ. Πρῶτ' 10 — με Πάλαιρετ, Παπάγον καὶ λοιπούς. Μακρὰ ἐπισκόπησις καταστάσεως. Πραγματικῶς δὲν ἔχουν δυνάμεις. Εἶναι θαῦμα πῶς διετηρήθησαν καὶ ἐνίκησαν Ἀφρικὴν. Οὔτε ἤμποροῦν νὰ βοηθήσουν ἐναντίον Γερμανῶν. Μόνον ὑλικὸν καὶ ἀεροπορίαν. Πίσις Ἀγγλικὴ Γιουγκοσλαυῖαν καὶ ἰδίως Τουρκίαν. Πρόγευμα εἰς κτίριον Ναυτικοῦ Ὁμίλου.— Βράδυ εἰδήσεις περιέργου.

Ἀπὸ ἐδῶ εἰδήσεις γερμανικαὶ διὰ ἀντικατασκοπείας μας περὶ ἐπικειμέ-

1. Ὁ Π. Πιπινέλης, Ἱστορία τῆς Ἑξωτερικῆς Πολιτικῆς, σελ. 341, ἐξηγεῖ πῶς οἱ Ρῶσοι συνεκράτησαν προσωρινὰ τοὺς Βουλγάρους καὶ τοὺς Γερμανοὺς. Ὁ λόγος τοῦ Φίλωφ ἦταν παραπλανητικὸς, παρέσυρε δὲ καὶ τὸν Ἀγγλικὸ τύπο σὲ «ἐνθουσιώδη σχόλια». (Βλ. Ἀχιλ. Κύρου: Ἡ Ἑλλάς ἔδωσε τὴν Νίκην, σελ. 145).

νης εἰσβολῆς Γερμανίας. Ἀπὸ Βουλγαρίαν ἀνακοινωθὲν καθησυχαστικὸν συνοδευόμενον ἀπὸ Γερμανικόν, ἀνταποκρινόμενα πρὸς προχθεσινὸν σοβιετικὸν Τὰς¹.— Ὡστε συνδυασμός; Πραγματικῶς ἐπρόκειτο περὶ ἀποπείρας Γερμανικῆς εἰσόδου εἰς Βουλγαρίαν, ματαιωθείσης ἀπὸ Ρωσσίαν. Ἀλλὰ ἀπόπειρα ἤμπορεῖ νὰ ἐπαναληφθῇ.— Λουλοῦ ἐτοιμάζεται διὰ μέτωπον: 2αν Μεραρχίαν.

15 Ἰανουαρίου, Τετάρτη — 80ῃ ἡμέρα

Τὰ νέα ἡσυχώτερα, ἰδίως ἐκ Βουλγαρίας. Τουρκία ἀκόμη δὲν ἀπήντησε. Γιουγκοσλαυῖα (κατὰ Πάλαιρετ) ζητεῖ νὰ μὴ γίνῃ πρόσκλησις εἰς Θεσσαλονίκην Ἀγγλων.— Συνέντευξις πρωῒνῃ με Ἀγγλον ἀρχιστράτηγον καὶ συμβούλιον με ὅλους. Κανονίζομεν τὰ τῶν ἐφοδιασμῶν. Ζήτημα Γερμανίας. Προτείνουν ἓνα σύνταγμα ἀντι-ἄρμα-ἀεροπορικὸν καὶ ἓνα λόχον τάνκς διὰ Θεσσαλονίκην. Δὲν ἔχουν τίποτα ἄλλο. Ἀποκρούομεν διὰ γνωστοὺς λόγους, λέγουν ὅτι Κυβέρνησίς των ἐπιμένει. Φρασεολογία Ἀρχιστρατήγου. Εἴσθε με τὴν Κυβέρνησίν μας εἰς πλήρη ἀντίθεσιν γνωμῶν. Τὸ ἐπανέλαβε τρεῖς φορὲς κατὰ τὴν μακρὰν συζήτησιν — ὁμαλωτάτην — κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπερίσχυσα. Διαβεβαιῶ ὅτι δὲν θὰ κάμωμεν ποτὲ χωριστὴν εἰρήνην καὶ ὅτι δὲν παλαίωμεν διὰ τὴν νίκην, ἀλλὰ διὰ τὴν τιμὴν καὶ μόνον. Ὅτι θὰ προτιμήσωμεν νὰ καταστραφῶμεν.— Πάλαιρετ μοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι. Οὐέιβελ με συν-εχάρη. Καὶ οἱ δύο συγκινημένοι.— Ἐχει γοῦστο με ὅλα αὐτὰ νὰ με ξαναβγάλουν οἱ ἐν Λονδίνῳ γερμανόφιλοι! Γι' αὐτὸ καὶ ἀναθέτω Μανιαδάκη νὰ βολιδοσκοπήσῃ.— Μεσημέρι πρόγευμα εἰς Πάλαιρετ.— Ἀπόγευμα συνέχεια συμβουλίου με ἀεροπόρους.— Συνομιλίας εἰς Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν.— Ἐτελειώσαμεν.— Βράδυ εἰς Στρατηγεῖον.

Κατάκοπος. Ἐκαμα καθήκον μου. Μοῦ ἔρχεται ἡ σκέψις. Ἀραγε ἂν ἐφέραμεν ἔστω καὶ μικρὰν δύναμιν εἰς Θεσσαλονίκην δὲν θὰ παρυσύραμεν Βαλκανικοὺς; Δὲν θὰ παρυσύραμεν; Δὲν θὰ παρυσύραμεν διότι ὅλοι γνωρίζουν τὴν ἀδυναμίαν τῆς Ἀγγλίας!— Ἀλλὰ ἡ τόλμη; Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ τολμήσωμεν; Φοβερὸν δίλημμα! Ἀλλὰ τί νὰ κάμω; Διότι οἱ Γερμανοί, καὶ νὰ ἡσυχάσουν τώρα, θὰ ξαναρχίσουν τὴν ἄνοιξι.— Ἀς περιμένουμε. Ἐὰν οἱ Ἀγγλοὶ εἶχαν διαθέσιμες ἔστω καὶ πέντε μεραρχίες με ἀφθονα μηχανικὰ μέσα... Ἀλλὰ δὲν ἔχουν τίποτε².

16 Ἰανουαρίου, Πέμπτη — 81ῃ ἡμέρα

Φθάνει ἀπάντησις Πρίγκηπος Παύλου. Θὰ ἐμποδίσῃ διάβασιν Γερμα-

1. Τὸ ἀνακοινωθὲν τοῦ Τὰς τῆς 13.1.1941 «διέψευσε τὴ φήμην ὅτι δῆθεν ἡ Ρωσία εὐνοοῦσε τὴν καθόδον τῶν Γερμανῶν εἰς τὴν Βουλγαρίαν». Ἡ Βουλγαρικὴ κυβέρνησις ἐμπόδισε τὴ δημοσίευσίν του ἐπὶ δύο ἡμέρας (Π. Πιπινέλη, προμν. ἔργο, σελ. 341).

2. Στὸν 3ο τόμο τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ ὁ Τσώρτσιλ μᾶς πληροφορεῖ (ἐπιστολή του πρὸς τὸν Ἀρχηγὸ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Ἐπιτελείου Ἰσμεῦ, 6 Ἰανουαρίου

νῶν, ἀλλὰ ἐὰν οἱ Ἄγγλοι ἀποβιβασθοῦν Θεσσαλονίκην ἀποσύρει τὴν βεβαίωσιν ταύτην.—Ἐπέρασα ἡμέραν μελαγχολικωτάτην. Γιατὶ ἔτυχαν καὶ πολλὰ μικρὰ πράγματα.—Εἰς τὴν Κέρκυραν καυγᾶς Διασάκου—Δεσύλλα—Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ, καὶ ἄλλες ἄλλοῦ κακομοιριές. Καὶ στὸ τέλος Νανὰ ἄρρωστη ἀπὸ ἱλαρά, καὶ μὲ αὐτὸ χίλιες δυὸ ἀνησυχίες καὶ ἀνωμαλίες, καὶ κάνει Λουλοῦ νὰ πάη στὸ Μέτωπον;—Βαρεῖα μελαγχολία.

17 Ἰανουαρίου, Παρασκευὴ — 82α ἡμέρα

Ἄγγλοι ἐπιμένουν νὰ ἔλθουν Θεσσαλονίκην μὲ μικρὰς δυνάμεις πυροβολικοῦ.—Κάμνω τὸ σχέδιον τῆς διπλωματικῆς μου ἐνεργείας. Εἰς Παῦλον Γιουγκοσλαύτας διαβεβαίω ὅτι δὲν θὰ γίνῃ μέτωπον Θεσσαλονίκης ὑπὸ Ἄγγλων, ἐκτὸς ἐὰν Γερμανοὶ διέλθωσι Δούναβιν καὶ εἰσέλθωσι Βουλγαρίαν. Εἰς Ἄγγλους (Πάλαιρετ ἄρχας καὶ κατόπιν καὶ Χέϋγουντ) νὰ μὴ ἔλθωσι μὲ τὰς μικρὰς τῶν δυνάμεις Θεσσαλονίκην, ἐκτὸς ἐὰν Γερμανοὶ διέλθωσι Δούναβιν.—Πιθανῶς νὰ σταματήσῃ τὸ πρᾶγμα.—Ἐργάσθηκα μέχρι βαθείας νυκτός.—Νανὰ καλλίτερα.

Διακοίνωσις τοῦ Ἑλληνος Πρωθυπουργοῦ Ι. Μεταξᾶ
πρὸς τὴν Βρετανικὴν Κυβέρνησιν

18 Ἰανουαρίου 1941

Εἴμεθα ἀποφασισμένοι νὰ ἀντιμετωπίσωμεν καθ' οἷονδήποτε τρόπον καὶ μὲ οἰασδήποτε θυσίας ἐνδεχομένην γερμανικὴν ἐπίθεσιν, ἀλλ' οὐδόλως ἐπιθυμοῦμεν νὰ τὴν προκαλέσωμεν, ἐκτὸς ἐὰν ἡ Μεγάλη Βρετανία θὰ ἠδύνατο νὰ μᾶς παράσχη εἰς Μακεδονίαν τὴν ἀπαιτούμενην βοήθειαν. Ἐξεθέσαμεν διὰ μακρῶν εἰς τὸν στρατηγὸν Οὐέιβελ ποία θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ ἑκτασίς τῆς βοηθείας αὐτῆς. Ἡ προσφερομένη βοήθεια (24 πυροβόλα ἐκστρατείας, 12 βαρέα πυροβόλα, περὶ τὰ 40 ἀντιαεροπορικὰ πυροβόλα, 24 ἀντιαρματικά πυροβόλα καὶ 65 ἄρματα μεσαῖα καὶ ἑλαφρὰ) εἶναι ἀπολύτως ἀνεπαρκῆς, ἀσχετῶς καὶ τῆς πλήρους ἀπουσίας δυνάμεων πεζικοῦ. Συνεπῶς, ἐνῶ ἡ μεταφορὰ τῆς δυνάμεως ταύτης εἰς Μακεδονίαν θὰ ἀπετέλει πρόκλησιν, ἡ ὁποία θὰ ἐπέφερε τὴν ἄμεσον ἐπίθεσιν ἐναντίον μας τῶν Γερμανῶν καὶ πιθανῶς καὶ τῶν Βουλγάρων, ἡ ἀνεπάρκεια τῆς δυνάμεως αὐτῆς θὰ καθίστα ἀσφαλῆ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἀντιστάσεώς μας. Ἐπὶ πλέον, μᾶς ἐδηλώθη κατηγορηματικῶς ὅτι ἡ Γιουγκοσλαβία, διατεθειμένη σήμερον νὰ ἀμυνθῇ κατὰ ἐνδεχομένης διαβάσεως τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ διὰ τοῦ ἐδάφους της, θὰ ἀπέσυρε τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην εἰς περιπτώσιν γερμανικῆς ἐπιθέσεως προκαλουμένης ὑπὸ τῆς ἀποστολῆς βρεττανικῶν στρατευμάτων εἰς Μακεδονίαν. Διὰ τοὺς λόγους αὐτούς, προτιμῶμεν τὴν λύσιν τὴν ὁποίαν

1941) ὅτι τοὺς ἀρκοῦσαν πλέον 40-45.000 ἄνδρες γιὰ τὸ μέτωπον τῆς Κυρηναϊκῆς — ἐνῶ διέθεταν στὴν Ἀφρική περὶ τοὺς 370.000 ἄνδρες (σελ. 6-7). Δικαιολογεῖ ἀπολύτως τὸν Μεταξᾶ πού ἀρνήθηκε τὴν προσφερθεῖσα γελοία βοήθεια (σελ. 37). Τὴν ἴδια ἐποχὴ (31.1.41) ὁ Τσώρτσιλ ἐπρόσφερε στὸν Ἰσμετ 10 σμήνη ἀεροπλάνων, ἐνῶ ὁμολογεῖ ὅτι στὴν Ἑλλάδα, τέλη Ἰανουαρίου, ὑπῆρχαν ὅλα-ὅλα 4 σμήνη, καὶ τὸν Μάρτιο 7, «δηλαδή 80 ἀεροπλάνα ἐπιχειρήσεων» (σελ. 221). Ὁ Πρόεδρος Σμάτς τοὺς συμβούλευε, ἀπὸ τῆς 8 Ἰανουαρίου, νὰ σταματήσουν στὴν Ἀφρική καὶ νὰ ρίξουν ὅλη τὴ δύναμίν τους στὰ Βαλκάνια (σελ. 16).

ὑπεδείξαμεν κατὰ τὰς συνομιλίας μας μὲ τὸν στρατηγὸν Οὐέιβελ: νὰ μελετήσωμεν ἀπὸ κοινοῦ, ἡμεῖς δὲ οἱ Ἕλληνες καὶ νὰ πραγματοποιήσωμεν τὰς ἀναγκαῖας προπαρασκευὰς πρὸς μεταφορὰν βρεττανικῶν στρατευμάτων, κατὰ τρόπον μὴ ἐπισύροντα τὴν προσοχὴν τῶν Γερμανῶν, τοῦθ' ὅπερ εἶναι δυνατόν. Ἐξ ἄλλου, ἡ μεταφορὰ τῆς βρεττανικῆς ταύτης δυνάμεως πρὸς τὴν Μακεδονίαν δὲν θὰ ἐλάμβανε χώραν παρὰ ἐὰν τὰ γερμανικὰ στρατεύματα, διαβαίνοντα τὸν Δούναβιν ἢ τὰ σύνορα τῆς Δοβρουτσᾶς, εἰσῆρχοντο εἰς Βουλγαρίαν. Ὁ κίνδυνος μιᾶς ἐχθρικῆς προελάσεως τόσο ταχείας ὥστε νὰ ματαιώσῃ τὴν ἀγγλικὴν βοήθειαν, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποφευχθῇ διὰ σοβαρᾶς καὶ ἐπιμελοῦς προπαρασκευῆς τῆς ἐκτελέσεως τῶν μεταφορῶν, ἑλλείψει τῆς ὁποίας οὔτε ὁ στρατηγὸς Οὐέιβελ ἦτο εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἐν λόγῳ βρεττανικῶν δυνάμεων εἰς Μακεδονίαν.

Εἶναι αὐτονόητον ὅτι ἡ ὀργάνωσις τῆς στρατηγικῆς ταύτης ἐφεδρείας καὶ τῶν μέσων μεταφορᾶς θὰ πρέπει νὰ εἶναι τοιαύτη ὥστε ἡ ἀποστολὴ τῶν ἐν λόγῳ δυνάμεων νὰ δύναται νὰ γίνῃ καθ' οἷονδήποτε στιγμὴν. Αὕτη εἶναι, ἄλλως τε, καὶ ἡ ἐννοία τῆς στρατηγικῆς ἐφεδρείας. Πάντως θὰ ἔδει νὰ ὀργανωθῇ ἰσχυρὰ ἀεροπορικὴ δύναμις, ἀνεὺ τῆς ὁποίας ἡ ἀπόβασις εἰς τοὺς μακεδονικοὺς λιμένας θὰ καθίστατο εἰς ἄκρον δυσχερὲς, ἀεροπορικὴ δύναμις τὴν ὁποίαν δὲν διαθέτει ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁ στρατάρχης τῆς ἀεροπορίας Λόγκμωρ.

Εἶναι φανερόν ὅτι τὰ λεχθέντα δὲν θεραπεύουν τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς ἐν λόγῳ δυνάμεως, τῆς ἀποσταλῆσομένης κατὰ τὴν προμνησθεῖσαν στιγμὴν. Διὰ τοῦτο, ἐπισύρομεν ὅλως ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τῆς Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης δὲν δύναται νὰ ἀντιμετωπισθῇ διὰ τῶν παρουσῶν εἰς Μέσῃν Ἀνατολὴν δυνάμεων. Ἡμεῖς θὰ πράξωμεν μέχρι τέλους τὸ καθήκον μας. Εἰς τὴν Βρεττανικὴν Κυβέρνησιν ἀπέκειται νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει τὰς ὑποδείξεις μας, ὑποδείξεις φίλων ἀφωσιωμένων καὶ πιστῶν ¹.

* * *

ΙΑΤΡΙΚΟΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΗΣ 29ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1941

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐνεφάνισε πρὸ δέκα ἡμερῶν, ἦτοι τὸ προπαραελθὸν Σάββατον, φλεγμονὴν τοῦ φάρυγγος, ἣτις κατέληξεν εἰς ἀπόστημα παρυμφαλίκον. Παρὰ τὴν ἑγκαίρην διανοίξιν του ὡς καὶ τὴν μετεγχειρητικὴν κατάληξιν θεραπείαν, παρουσίασεν ἐν συνεχείᾳ τοξιναιμικὰ φαινόμενα καὶ ἐπιπλοκάς, ὡς γαστρορραγίαν καὶ οὐρίαν, καὶ ἀπέθανε σήμερον, 6 π.μ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29ῇ Ἰανουαρίου 1941

Οἱ θεράποντες ἰατροὶ

Μ. Γερούλανος	Ι. Χρυσικός
Β. Μπένσης	Γ. Καραγιαννόπουλος
Μ. Γεωργόπουλος	Δ. Κομνηνός
Μ. Μακκάς	Ν. Λωράνδος
Ε. Φωκᾶς	Γ. Οἰκονομίδης
Δ. Δημητριάδης	Ν. Γεωργόπουλος

1. Διαβιβάστηκε διὰ τοῦ Βρεττανοῦ Πρεσβευτοῦ Μ. Πάλαιρετ.

Ὁ θάνατος εἶναι ἡ κοινὴ μοῖρα ὅλων μας.
Ἀλλὰ τὸ κοινὸν καθήκον ὅλων μας εἶναι νὰ
μὴ θεωροῦμεν τὸν θάνατον παρὰ ὡς θλιβερόν
ἐπεισόδιον τῆς συνολικῆς ζωῆς, ἡ δὲ συνολικὴ
ζωὴ δι' ἡμᾶς εἶναι ἡ ζωὴ τῆς Ἑλλάδος.

(Ἀπὸ τὸν ἐπικήδειο ποὺ ἐξεφώνησε ὁ Ι. Μεταξᾶς
κατὰ τὸν θάνατο τοῦ Πρωθυπουργοῦ Κωνσταντίνου
Δεμερτζῆ, τὴν 14 Ἀπριλίου 1936.)

(Ἡ σημαία τῆς Μεραρχίας Ἡπείρου.)